

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № 11/10-1589 від 18.05.2018

**Голові Верховної Ради України
Парубію А. В.**

Про розгляд депутатського запиту народного
депутата України Павленка Ю. О.

Шановний Андрію Володимировичу!

Міністерство соціальної політики на виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В. Б. від 30.05.2018 № 20946/1/1-18 розглянуло депутатський запит народного депутата України Павленка Ю. О., оголошений на засіданні Верховної Ради України 18.05.2018, щодо випадків загибелі дітей – вихованців дитячих будинків сімейного типу, прийомних сімей, сімей опікунів та повідомляє.

Із метою забезпечення прав та законних інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, створення умов для реалізації права кожної дитини на виховання в сім'ї, в Україні проводиться робота щодо розвитку сімейних форм виховання.

Активізовано роботу щодо влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, під опіку, піклування, у дитячі будинки сімейного типу, прийомні сім'ї.

Станом на 01.01.2018 в Україні функціонувало 1 019 дитячих будинків сімейного типу, в яких виховувалось 6 809 дітей, 3 677 прийомних сімей, у яких виховувалось 6 880 дітей.

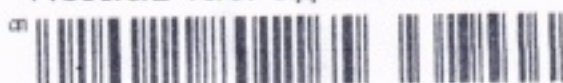
Під опікою, піклуванням перебувала 51 101 дитина-сирота і дитина, позбавлена батьківського піклування.

У 2017 році в дитячі будинки сімейного типу та прийомні сім'ї було влаштовано 1 652 дитини, що на 230 дітей більше, ніж у 2016 році.

Органами державної влади та органами місцевого самоврядування постійно здійснюється контроль за умовами проживання та виховання таких дітей у сімейних формах виховання.

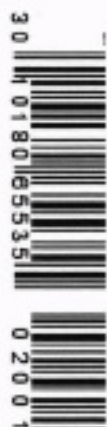
Однак трапляються випадки недбалого виконання батьками своїх обов'язків, що призводить до трагічних випадків.

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
11638/0/2-18/37 від 19.06.2018

05.07.2018 11:16

BX.1P 142629

За інформацією служб у справах дітей обласних, Київської міської державних адміністрацій, у прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу протягом 2017 року зафіксовано 6 випадків смертей дітей-вихованців та прийомних дітей, станом на 01.06.2018 – 3 випадки.

У 2017 році зафіксовано 27 випадків смертей (з них 12 – через хворобу) дітей, які перебували під опікою, піклуванням, станом на 01.06.2018 – 6 випадків.

Із метою забезпечення відповідальності за життя та здоров'я кожної дитини-сироти і дитини, позбавленої батьківського піклування, яка виховується у прийомній сім'ї, дитячому будинку сімейного типу, сім'ї опікунів, піклувальників, Мінсоцполітики направлено лист від 25.07.2017 № 15027/0/2-17/37 обласним, Київській міській державним адміністраціям про забезпечення найкращих інтересів дітей, які виховуються у таких сім'ях.

Із начальниками служб у справах дітей обласних, Київської міської державних адміністрацій Мінсоцполітики проведено наради щодо запобігання трагічним випадкам, підвищення рівня контролю за станом утримання та виховання дітей, які перебувають під опікою, піклуванням, виховуються у прийомних сім'ях і дитячих будинках сімейного типу.

Під час семінару-навчання для спеціалістів центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді розглядалися факти отримання тілесних ушкоджень дітьми через відсутність догляду за ними, жорстоке поводження з дітьми, невиконання батьками своїх обов'язків у сім'ях, питання покращення якості підбору кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, опікуни, піклувальники, підвищення якості соціального супроводження таких сімей.

Крім того, Міністерством розроблено проект Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання жорстокому поводженню з дітьми, виникненню безпосередньої загрози їхньому життю або здоров'ю та подолання цих явищ” (реєстр. № 8325 від 26.04.2018), який спрямовано насамперед на посилення відповідальності батьків за невиконання ними своїх обов'язків, що, зокрема, призводить до тяжких наслідків для дитини або до її смерті.

Щодо загибелі дитини – вихованки дитячого будинку сімейного типу Менго А. С.

До Довгинцівського відділення поліції Криворізького відділу поліції Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області 03.06.2017 надійшло повідомлення матері-виховательки про зникнення дитини-вихованки Менго А. С.

Органами поліції проводилося досудове розслідування у кримінальному провадженні] відповідно до пункту 2 частини 2 статті 115 Кримінального кодексу України.

Першочерговими слідчими діями встановлено, що зникнення дитини сталося в результаті недбалого виконання батьками-вихователями своїх обов'язків.

У Держинському районному суді м. Кривого Рогу розглядається кримінальна справа щодо [] (матері-виховательки Менго А. С.), обвинуваченої у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частиною 3 статті 297, частиною 2 статті 383, частиною 2 статті 384 Кримінального кодексу України, та [] (батька-вихователя []), обвинуваченого у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених частиною 3 статті 297, частиною 2 статті 384 Кримінального кодексу України.

У Центрально-Міському районному суді м. Кривого Рогу розглядаються дві цивільні справи:

за позовом виконкому Центрально-Міської районної у м. Кривому Розі ради до подружжя Кудрявцевих про відібрання малолітніх

без

позбавлення їх батьківських прав;

за позовом [] до виконкому Центрально-Міської районної у м. Кривому Розі ради про визнання протиправним та скасування рішення виконкому районної у м. Кривому Розі ради від 04.06.2017 № 190 „Про негайне відібрання малолітніх дітей Кудрявцева М. Ю., Кудрявцева Л. Ю., Менго Т. М., Ушканенка В. І., Труфанова О. О., Труфанова А. О. від []”.

Саксаганським районним судом м. Кривого Рогу розглядається позовна заява виконкому Саксаганської районної у місті ради, який є органом опіки та піклування, про оголошення фізичної особи Менго А. С. померлою.

Щодо загибелі вихованця дитячого будинку сімейного типу Напреснка О. І.

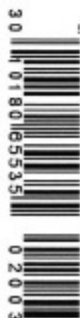
Напреснко О. І. (2003 р. н.), попередивши матір-виховательку, 29.01.2018 о 17-й годині пішов на прогулянку з друзями і до місця проживання не повернувся.

Мати-вихователька [] в цей же день неодноразово телефонувала йому з проханням повернутися додому. Останній раз вихованець виходив на зв'язок з матір'ю-вихователькою близько 22-ої години і повідомив, що вже вирушає додому, після того перестав виходити на зв'язок.

[] зі своїм сином вночі намагалась самотійно встановити місце перебування вихованця та повернути його додому, але ці спроби були безрезультатними.

Жодних конфліктів і непорозумінь між матір'ю-вихователькою, членами сім'ї та [] наступного дня, за попереднім обговоренням і домовленістю з вихованцем, мали намір придбати йому новий одяг, що підтвердили інші члени сім'ї.

Мати-вихователька повідомила про зникнення Напреснка О. І. службу у справах дітей Краснокутської районної державної адміністрації та місцеву поліцію 30.01.2018. Одночасно було повідомлено службу у справах дітей Валківського району Харківської області за місцем первинного обліку дитини.

також повідомила, що у жовтні 2017 року Напресенко О. І. проходив поглиблене медичне обстеження у відділенні психіатрії ДУ „Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України”, де йому було встановлено діагнози: F90.1 (гіперкінетичний розлад поведінки), F 98.0 (енурез неорганічної природи).

Краснокутським відділення поліції Богодухівського відділу поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області та загоном Національної гвардії України проводились оперативно-розшукові заходи щодо встановлення місцезнаходження вихованця дитячого будинку сімейного типу сім'ї неповнолітнього Напресенка О. І. на території Краснокутського району.

Під час розшукових дій на луговій ділянці в очереті поблизу об'їзної дороги неподалік смт Краснокутська було знайдено тіло невідомого. Опис особистих речей збігався з описом речей Напресенка О. І., які були на ньому в день зникнення. Наявних ознак насильницької смерті на тілі померлого експертами не виявлено.

На сьогодні поліцією проводяться дії з установлення обставин смерті Напресенка О. І., проведено низку слідчих розшукових дій та призначено судову молекулярно-генетичну експертизу, яку направлено експертам Харківського науково-дослідницького експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України. Досудове розслідування триває.

Водночас повідомляємо, що питання захисту прав та інтересів дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, охоплених сімейними формами виховання, перебуває на постійному контролі Мінсоцполітики.

Відповідь народному депутату України Павленку Ю. О. надано окремим листом.

Додаток: на 8 арк.

З повагою

Міністр

А. Рева

**Інформація про випадки смерті дітей у прийомних сім'ях та
дитячих будинках сімейного типу в 2017 році**

Область	Кількість дітей	Прізвище, ім'я, рік народження дитини	Причина смерті
Київська	1	Терновий Геннадій, 2007 р.н.	Асфіксія внаслідок утоплення у воді
Івано-Франківська	1	Димидюк Богдан, 2008 р.н.	Хвороба (діагноз: муковіцидоз із панкреатичною недостатністю тяжкий перебіг А 84.8.), мав інвалідність
Одеська	1	Потапова Ганна, 2001 р.н.	Хвороба, зумовлена ВІЛ з проявами множинних інфекцій
Харківська	1	Заря Володимир, 2005 р.н.	Самогубство через повішання (дитина мала діагноз: F 92.8 афективні гіперкінетичні розлади поведінки, проходила стаціонарне обстеження та лікування в психіатричному відділенні та санаторії відповідного профілю)
Херсонська	1	Пашкова Анжела, 1998 р.н.	Тяжкі тілесні ушкодження, що призвели до смерті
Чернігівська	1	Акуленко Богдан, 2001 р.н.	Асфіксія внаслідок утоплення у воді

Близнюківською ВП Лозівського ВП ГУНП в Харківській області стосовно самогубства Зарі Володимира, 2005 р. н. було розпочато кримінальне провадження за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого п. 2 ч. 2 ст. 115 КК України. Під час проведення досудового розслідування вжито заходів направлених на проведення повного, всебічного та неупередженого дослідження обставин події, проведено ряд судових експертиз, допитів свідків. За результатами отриманих доказів під час проведення досудового слідства слідчим 29.09.2017 винесено постанову про закриття кримінального провадження на підставі п. 2 ч. 1 ст. 284 КПК України.

Відносно Пашкової Анжели, 1998 р.н., органами поліції відкрито кримінальне провадження, підозрюваний взятий під варту. На даний час справа знаходиться на розгляді у суді.

Інформація щодо Менго Аліни Саїдівни, 01.05.2011 р.н., не вказана в таблиці про випадки смерті дітей в ПС та ДБСТ у 2017 році тому, що у відповідності до статті 17 Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану», державна реєстрація смерті проводиться органом державної реєстрації актів цивільного стану на підставі документа встановленої форми про смерть, виданого закладом охорони здоров'я або судово-медичною установою або рішенням суду про встановлення факту смерті особи в певний час або про оголошення її померлою.

На сьогодні в Саксаганському районному суді м. Кривий Ріг розглядається заява органу опіки та піклування виконкому Саксаганської районної у місті ради про оголошення фізичної особи померлою (Менго А.С.).

**Інформація про випадки смерті дітей у прийомних сім'ях та
дитячих будинках сімейного типу в 2018 році**

Область	Кількість дітей	Прізвище, ім'я, рік народження дитини	Причина смерті
Донецька	1	Ахмедова Вінера, 2004 р. н.	Хвороба
Запорізька	1	Белименко Леонід, 1998 р. н.,	Самогубство (механічна асфіксія внаслідок стиснення органів шиї зашморгом)
Харківська	1	Напреснко Олег, 2003 р.н.	Триває досудове розслідування, ознак насильницьких дій на тілі неповнолітнього не виявлено (дитина мала діагноз: F 90.1 гіперкінетичний розлад поведінки, F 98.0 енурез неорганічної природи)

Згідно інформації Національної поліції України Якимівського ВП Мелітопольського ВП ГУНП в Запорізькій області від 17.01.2018 № 252/63/01-2018 кримінальне провадження від 02.01.2018 за фактом самогубства Белименка Леоніда Олеговича, 04.10.1998 р. н., за ознаками ч. 1 ст. 115 Кримінального Кодексу України, закрито у зв'язку з відсутністю складу злочину.

Інформація про випадки смерті дітей у 2017 році, які перебували під опікою, піклуванням

Області та м. Київ	Кількість дітей	Прізвище, ім'я, рік народження дитини	Причина смерті
Вінницька область	2	Столяр Валентина, 2017 р.н. Поворозник Костянтин, 2000 р.н.	Хвороба (гостра серцева недостатність, полігландулярна дисфункція) Самогубство
Волинська	1	Гридяєва Вікторія, 2010 р.н.	Хвороба (лімфома Ходжкіна)
Дніпропетровська	2	Межевський Олег, 2000 р.н. Петруніна Карина, 2002 р.н.	В результаті спричинених тяжких тілесних ушкоджень Загинула в силу власної необережної поведінки на воді (неорганізоване водоймище)
Донецька	1	Яковенко Катерина, 2002 р. н.	Хвороба
Житомирська	2	Бойко Євгеній, 1999 р.н. Самонюк Амір, 2007 р.н.	Повішення Утоплення
Івано-Франківська	2	Шептинська Неля, 2016 р.н. Костюк Василь, 2000 р.н.	Хвороба (вроджена вада жовчовивідних шляхів, часткова атрезія печінкових жовчних ходів, холестатичний гепатит, вроджена вада серцево-судинної системи, помірний клапанний спиноз легеневої артерії, функціонуюче овальне вікно з переважанням правих відділів серця -G 44.1, G 44.2, G 22.1, G 44.7). Нещасний випадок – переохолодження у воді
Одеська	4	Костей Тетяна, 2003 р.н. Криворучко Валерій, 2003 р.н. Копач Ілля, 2002 р.н. Куртіян Олександр, 2000 р.н.	Хвороба, зумовлена ВІЛ Хвороба (серцева недостатність) Хвороба (доброякісне утворення наднирника) Внаслідок дорожньо-транспортної пригоди
Київська	1	Донченко Сергій, 2003 р.н.	Хвороба (біологічна смерть - ДЦП)

Кіровоградська	2	Лісогурський Валерій, 2004 р.н. Хижняк Ірина, 2000 р.н	Хвороба (артеріовенозна вада розвитку центральних судин з тромбозом та ішемією головного мозку, помер у зв'язку із набряком головного мозку). Внаслідок дорожньо-транспортної пригоди, дитина отримала тяжкі тілесні ушкодження, що призвели до смерті
Львівська область	2	Колотвін Андрій, 2001 р.н. Валько Юрій, 1999 р.н.	Хвороба (вроджена вада серця. Смерть настала внаслідок: гострої серцево-судинної недостатності; гострої ішемії міокарду; гіпертрофії серця; вродженого дефекту між шлункової перегородки серця, корегованого оперативно) Хвороба (синдром Морфана. Вроджена гідроцефалія. Множинні вади розвитку. Хронічний двобічний отит. ЗПМР. Розбіжна косина. Смерть настала внаслідок дихальної та серцево-судинної недостатності)
Тернопільська	2	Климус Іван, 2000 р.н., Мукоїда Ірина, 1999 р.н.	Суїцид Вбивство
Харківська	3	Салтовець Владислав, 2001р.н. Іванько Іван, 1999 р.н. Білоусов Олег, 2000 р.н.	Самогубство через повішання (за попередньою версією правоохоронних органів причиною смерті є нерозділене кохання) Самогубство через повішання (за попередньою версією правоохоронних органів причиною смерті є нерозділене кохання) Самогубство через повішання (неповнолітній мав діагноз: F 94.1 реактивний розлад прихильності дитячого віку. Знаходився у групах ризику «Дельфін» та «Смерть+»)
Херсонська	1	Іголкіна Олександра, 2010 р.н.	Хвороба (діагноз G94.0 компенсована внутрішня гідроцефалія, смерть внаслідок загострення хвороби).
Черкаська	1	Прокопенко Максим, 1999 р.н.	Нешасний випадок (утоплення на р. Дніпро)
м. Київ	1	Пономаренко Інна, 2000 р.н.	Падіння з висоти

Інформація про випадки смерті дітей у 2018 році, які перебували під опікою, піклуванням

Область	Кількість дітей	Прізвище, ім'я, рік народження дитини	Причина смерті
Івано-Франківська	1	Гріздак Андрій, 2001 р.н.	Набряк та стиснення головного мозку, крововилив над та під оболонкою та в речовину головного мозку, закрита черепно-мозкова травма
Одеська	1	Павлюковець Ірина, 2002 р.н.	Падіння з висоти
Сумська	1	Андрійко Ярина, 2000 р.н.	Суїцид (повісилася) . проводиться судово-медична експертиза
Тернопільська	1	Соколик Сергій, 2002 р.н.	Ураження струмом
Харківська	1	Кіценко Карина, 2000 р.н.	Хвороба (серцево-судинна недостатність)
Чернівецька	1	Кіронда Роман, 2003 р.н.	Внаслідок дорожньо-транспортної пригоди, дитина отримала тяжкі тілесні ушкодження, що призвели до смерті

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

25.07.17 № 15027/0/2-17/37

На № _____ від _____

**Обласні, Київська міська
державні адміністрації**

Про забезпечення найкращих інтересів дітей, дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в сім'ях опікунів, піклувальників, прийомних сім'ях і дитячих будинках сімейного типу

Міністерство соціальної політики як центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики з питань сім'ї та дітей, повідомляє про зростання кількості фактів отримання тілесних ушкоджень дітьми через відсутність догляду за ними, жорстоке поводження з дітьми та недбале ставлення батьків до виконання своїх обов'язків у сім'ях, у тому числі в сім'ях опікунів, піклувальників, прийомних сім'ях і дитячих будинках сімейного типу.

Зокрема, із засобів масової інформації стало відомо, що після запису телепередачі „Говорить Україна” до Національної дитячої спеціалізованої лікарні „ОХМАТДИТ” (далі – лікарня „ОХМАТДИТ”) було доставлено малолітнього І _____ року народження) із ознаками тілесних ушкоджень внаслідок насильства та жорстокого поводження в сім'ї.

Відповідно до висновку, наданого лікарнею „ОХМАТДИТ”, у дитини виявлено посттравматичний гемартроз міжфалангового суглоба третього пальця правої кисті, посттравматичну варусну деформацію правого ліктьового суглоба, численні рани на голові та синці на тілі.

Дитина виховувалась у багатодітній _____ уродженців м. Ужгорода Закарпатської обл., які з 2015 року проживають в орендованому будинку в Чернігівській області.

У Дніпропетровській області в сім'ї батьків-вихователів Кудрявцевих зникла дитина Менго Аміна (2011 року народження). Першочерговими слідчими діями встановлено, що зникнення дитини сталося в результаті недбалого ставлення батьків-вихователів до своїх обов'язків.

На сьогодні проводиться досудове розслідування у кримінальному провадженні за фактом зникнення дитини-вихованки.

У дитячому будинку сімейного типу Шкаровських, який функціонує у Полтавській області, діти-вихованці не мали дивитись телепередачі та користуватись інтернетом, неодноразово самовільно залишали дитячий будинок сімейного типу, оскільки їхнє дозвілля обмежувалося читанням християнської літератури, переглядом фільмів на зазначену тематику і відвідуванням богослужінь.

У Київській області під час купання в басейні втопився вихованець дитячого будинку сімейного типу Терновий Геннадій (2007 року народження).

У Харківській області в дитячому будинку сімейного типу учинив самогубство через повішання вихованець Заря Володимир (2005 року народження).

Усі наведені факти є результатами недбалого ставлення до своїх обов'язків батьків-вихователів, які відповідно до статті 150 Сімейного кодексу України зобов'язані піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний та моральний розвиток, поважати дитину, готувати її до самостійного життя.

Все частіше трапляються випадки з порушення вимог Порядку здійснення соціального супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, затвердженого наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 23.09.2009 № 3357, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16.10.2009 за № 966/16982, згідно з яким здійснюється соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, (фактична відсутність або формальність соціального супроводу; соціальні працівники беруть до уваги лише потреби батьків-вихователів, прийомних батьків, опікунів, піклувальників, а не дітей; відвідування сімей замінюється телефонними розмовами, виконанням контрольних функцій тощо).

Крім того, до Мінсоцполітики надходять скарги від громадян на дії прийомних батьків і батьків-вихователів, якими створюються перешкоди для кандидатів в усиновлювачі при встановленні контакту з дитиною, при цьому порушуються вимоги визначені в пункті 17 Положення про дитячий будинок сімейного типу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 № 564, та пункті 20 Положення про прийомну сім'ю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 № 565, якими передбачено право дитини бути усиновленою.

Треба зазначити, що прийомна сім'я та дитячий будинок сімейного типу є тимчасовими формами влаштування, а усиновлення є прийняттям усиновлювачем у свою сім'ю особи на правах доньки чи сина (стаття 207 Сімейного кодексу України).

Враховуючи вищезазначене просимо вжити заходів щодо:

недопущення порушень прав дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, передбачених статтею 52 Конституції України;

усунення формального підходу до виконання відповідальними посадовими особами своїх функціональних обов'язків;

підвищення професійного рівня осіб, які відповідно до законодавства є відповідальними за функціонування прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей опікунів, піклувальників;

проведення якісного підбору кандидатів у прийомні батьки, батьки-вихователі, опікуни, піклувальники;

налагодження дієвої взаємодії між службами у справах дітей, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, органами внутрішніх справ, органами охорони здоров'я, освіти, структурними підрозділами з питань соціального захисту населення щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми;

проведення інформаційної кампанії для різних верств населення щодо попередження насильства та жорстокого поводження в сім'ї, недбалою ставлення батьків до виконання своїх обов'язків;

невідкладного інформування Мінсоцполітики про ситуації, що призвели або можуть призвести до трагічних випадків, погіршення умов виховання, утримання та розвитку дітей, в тому числі дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу, сім'ях опікунів, піклувальників (e-mail: depdeti@ukr.net, 6851@ukr.net,
1.

Також просимо провести наради з керівниками районних державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах рад, об'єднаних територіальних громад з питань відповідальності за життя та здоров'я кожної дитини-сироти і дитини, позбавленої батьківського піклування, яка виховується у прийомній сім'ї, дитячому будинку сімейного типу, сім'ї опікунів, піклувальників.

Про вжиті заходи та їх результати поінформувати Мінсоцполітики до 01.10.2017.

Заступник Міністра

О. Привалов